

Szerkesztőségi iroda:

Főiac Csulak-féle ház,
hová a lap eszelmi részét
illető költségeket
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s-sztgyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:

szerdán és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhordva vagy
vidékre postán küldve:
Égés év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petitserórt, vagy
annak helyett 6 ft.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitótér sora 15 kr.

A hős oroszlan megadta magát.

(—) Mult számunk táviratát lapunk bezárta után vittük. Alig akartunk hitelt adni a megdöb-
bentő hírek, hogy Plevna elesett s orosz-
rómán kézbe került. Ma már a bukaresti tudó-
sítások egymást váltják fel; ezek között min-
denik egyhangulag elismeri Ozman pasa és a
plevnai török hadsereg bámulatos vitézségét El-
ismeri azon hősiességet, elszánt, halált megvető bá-
torságot, melylyel a török hadsereg a végső
órákban is oly lélekemelően küzdött. De végre
is esnie kellett a mindenkivel elhagyatott, magára
hagyott vitéz seregnek! Nem orosz hadi taktika,
nem ügyesen vezetett stratégikus műveletek jüt-
taták orosz kézbe Plevnát, hanem ennél sokkal
hatalmasabb ellenségnek, sokkal irtózatobbn feje-
nyeknek kellett meghajolni: — az éhség-
nek.

A körülzárt hadsereg mikor már lovait
is felemészttette, mikor már az éhség borzasztó-
ságában tetőpontra hágott: kénytelen volt ki-
törni. Az utolsó redoutte előtt azonban meghaj-
lott a török félhold; a hős Ozman megsebesült,
kihullott kezéből a kard s megadta magát
kegyelemre.

A plevnai félhold helyett, mely az igazság
és népjog jelvényeül csillogott, most ott lobog
a zsarnokság félelmetes zászlója, szomorú sátrá-
ja gyanánt a hazaszeretet és szabadság esz-
méjének!

A legvitézebb vezér átadta kardját a leggyá-
vább ellenségnek!

A megfagyott és kiéhezett szerencsétlen
hadsereg még bukásában is bámulatra méltó.

Ozman neve ragyogni fog a történelem lap-
jain örökké!

Mi sors vár ezután a török nemzetre? Lesz-e
elhagyatottságában barátja, ki megoltalmazza?
Európa télenül fogja-e nézni a zsarnokság dúló
fegyverei pusztításait a szabadság és igazság
felett? Ki tudná azt előre megmondani!

Nekünk ezuttal szomorú osztályrészünkül
jutott a derék nemzet sorsa felett fájó részvételt
élmélni.

A piros vér kihullott s a Balkán hősei kö-
zös sírban nyugosznak. De az eszme,
az igazság eszméje élni fog. Es az igazság kö-
vetkezetes marad. Előbb-utóbb visszaköveteli az
elfoglalt tért. Allah népe hős és dicső nemzet;
fegyverei még élesek, karjai elég erősek, hogy
élete feletti reményünket egészen fel ne adjuk.

A vesztség bár egészen váratlanul nem
lepett meg, mégis oly megröndít, hogy a fájd-
alom e percben összeszorítja szívünket.

Igy kellett-e a gyávaságnak diadalmasko-
nia a bátorság felett? . . .

Szívünk összeszorul a fájdalom miatt. Lel-
künk ohajtása a derék török nemzetért imába
olvad össze. . .

Imádkozzunk! . . .

Bukurest a plevnai kapituláció híreiről vilá-
gított. Útcáit lelkesült tömegek örömrivalgásai
tölték be. A házak fellobogóva, a főterek ro-
mán nemzeti jelvényekkel ékítve hirdették a ro-
mán nemzet örömeit Plevna elfoglalása felett.

Nekünk ehéz semmi szavunk nem lehet.
Ezt mi is igen természetesnek találhatjuk.

De hát Brassó?

Szabad volt-e Brassó város román polgá-
rainak ugyanakkor oly kihívó alakban tüntetni?
Azon világitás, bővöldözés s utcai kurjongatás
indokolt-e a muszka győzelemmel? Lehet-e egy
nemzet testében oly rész, mely az egész fájdal-
ma felett győzelmi ünnepeket ülhessen? Minő fel-
fogása ez a polgári kötelességeknek?

Román testvéreink győzelmét felett trium-
pháltak ők! S a mennyiben testvéreink sor-

sában osztoztak: ha kevésbé volnának a ma-
gyar nemzet életével, érdekeivel összefüve,
talán menthető volna eljárásuk. De így, a ma-
gyar nemzet elleni tüntetés is volt az egyszers-
mind. Ezt pedig sem helyeselni, sem elfogadni
nem fogjuk soha.

Brassó város románsága magyar elűes ér-
zelmeit ezzel oly alakban mutatá fel, melylyel
kárhóztatásunkra, s a magyar nemzet megróvó
ítéletére méltán tevő magát érdemessé.

Nem hallották-e a brassói románok azon
borzasztó hírt Bukurestből, hogy ott a román
nemzet bősziúsága annyira ment a magyarok ellen,
hogy ott lakó testvéreink ellen a legvérengzőbb
ténylegességtől csak a consularus közbejárása
akadályozta meg őket. Bizonyára értesültek ők
erről.

De ugyanakkor nem vették fontolóra, hogy
helytelen muszkabarát tönketeiséikkel tápot szol-
gáltatnak a romániai magyarság ellen fel-fel
lobbanó bősziúságnak.

Vagy talán ezt is meggondolták ők! . . .
Legyen elég. Brassó város románsága fel-
jegyzésünkre méltóan viselte magát.

* A kiegyezési provizóriumról szóló törvényja-
vaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága e hó 10-
én tárgyalta le. Heli, Zsedényi, Horváth L. Schwarz
és Tisza hozzászólásai után a tárgyalás megkezdett
s a bizottság ezután a vámszövetségi provizóriumot 8
hónapban állapította meg s egy új kikézdésben kimondja,
hogy a vámkezelési költségek általánosításáról szóló
1869. II. t. c. hatálya szintén márc. végéig hosszab-
bítottatik meg. A külföldi árusok. szerződésekre nézve
6 hó-tartatott meg. Miután Heli a javaslat ellenében
külön véleményt jelentett be, az ülés befejeztetett.

Ausztria-Magyarország keleti po- litikája.

— Andrassy beszéde a magy. delegáció
külgügyi bizottságában. —

A magyar delegáció külgügyi bizottságának 10-iki
ülésén gróf Andrassy az európai helyzetéről s a kor-
mány politikájáról több nyilatkozatot tett gr. Széchen
Antal fejtegetései kapcsán, ki a keleti kérdés phasisait
chronologiai sorrendben érintette.

Széchen Antal gróf azt fejtegeté, hogy elégséges
hivatalos adatok hiján azon közzétett tényeket kell he-
lyesekül elfogadnia, melyeket nem cáfoltak meg és
melyeket Andrassy ma sem cáfol meg.

Erre Andrassy azt felelé, hogy a közzévéleményben
semmi sem okozott nagyobb zavart, mint azon hit,
hogy az ő politikája az ugynevezett félhivatalos lapok-
ban jelezve van. Ha egy ilyen lap ma ezt, holnap azt
tudja meg, ma ilyen, holnap amolyan hangon ír, mind-
járt ingadozást jeleznek a kormány politikájában.

Ezen felfogással szemben ki kell mondania, hogy
ő nem ismer el félhivatalosnak egy lapot sem, kivéve
a „Wiener Abendpost”-ot azon cikkeiben, melyek ha-
tározott felhatalmazásra hivatkoznak; vannak lapok,
melyek — hálával ismeri el — a kormányt szívesen
támogatják és közleményeinek meggyőződéssel tért
adnak, de ezen lapok irányát ő nem állhat jót, kü-
lönben a külgügyi hivatalban kellene azokat szerkesz-
tenie; nincs is neki ideje minden helytelen közleményt
megcáfolni, bele kell abba nyugodnia, ha világos, kö-
vetkezetes politikáját következetesen tüntetik fel, ha
oly nyilatkozatokat tulajdonítanak neki, melyeket ő
sohasem tett. Példaképen felhozta Andrassy, hogy ő
Angolország hozzájárulását a berlini emlékirathoz —
soha sem helyezte biztos kilitásba, miként Széchen
vált; ő csak reményt fejezett ki, melyre Angolország
nyilatkozatai még akkor is okot adtak: ő egyszer azt
mondta Tauschell delegátusnak: ne kezdőzzék tőle,
hogy a békét fenn lehet-e tartani, mert őt vagy arra
kényszerítik, hogy az „igen” szóval magát leküsse,
vagy a „nem” szóval a monarchia és Európa hiteli-
viszonyait válságnak tegye ki.

E nyílt válasz nem menté fel őt attól, hogy azon
szemrehányással ne illessék, miszerint családott, mert
a béke fentartását helyezte kilitásba. (Élénk helyesi.)
Épugy csak e napokban az osztrák delegáció egy tisz-
telt tagjával (Sturmthal) szemben tett azon nyilatkozat-
át, hogy a mi helyzetünk a keleten sem katonailag,
sem földrajzilag nem alárendelt, hanem domináló —
ugy közölték, mintha ő a keleten Ausztria-Magyaror-

szágnak kizárólag mérvadó állást vindikált volna. A
politikai fejtegetésekre áttérve, gróf Andrassy azzal, a
mit gróf Széchen a multa tett visszatételeiseiben a
szerződések tekintélyének megingatásáról mondott, tel-
jes egyetértést fejezi ki. A szerződések alkotásakor
1856-ban azon nézet uralt, hogy egy hatalom befo-
lyása helyére az összes Európa tétések: hogy e tö-
rekvést siker kísérte-e, annak az igen tisztelt előtte
szóló mint diplomata, kötelességének őszinte és felvi-
lágosodott teljesítésében tanuja volt.

Világos, hogy Európában a szerződéseknek kívül
még egy tényező dönt: a hatalom, s a szerződések
értvénye csak egy biztosított, ha azokat a kellő nyoma-
tékkal védelmezik. Mint lelkiismeretes miniszternek
tehat arról kellett gondoskodnia, hogy ne hiányozzék
a saját hatalom és azon erő, mely a barátságos hatal-
makhoz való jó viszonyban rejlik.

Ehelyütt gróf Andrassy, hir szerint a hármas
szövetségről szól s ezen megjegyzéssel: „Ez már a
nyilvánosság elé tartozik!” így folytató: A monarchia
szabadon rendelkezik sorsa felett; nincs hatalom Eu-
rópában, mely nagyobb biztonsággal számíthatna arra,
hogy igazságos és méltányos érdekei érvényesülni
fognak.

„Vannak hatalmak, melyek ezt talán ugyanazon
mérven tehetik, de nagyobbval egyik sem. Gróf Szé-
chennek a román szerződést illető néhány megjeg-
zése alkalmából gróf Andrassy felvolasztott néhány bi-
zalmos sürgönyt, melyek a vörös könyvben nem fog-
nak megjelenni. E sürgönyökben gróf Andrassy hatá-
rozottan tiltakozik az ellen, hogy a keresztény népek
a keleten jövendőben is azon előítéletben maradjanak,
mintha Ausztria-Magyarországnak nem volna szíve e
népek jóléte és békés fejlődése iránt s mintha a mi
érdekeink azt követelnék, hogy Törökország ugyanazon
állapotban változatlanul tartas. fenn, a melyen a
mozgalom előtt volt.

„Nekem, ugymond gróf Andrassy tovább — be-
vallom, hiányzik a bátorság azon vállalkozáshoz, hogy
ily értelemben a törökországi statusquoert helytálljak.
„A helytállás” alatt t. i. nem szavakat, hanem ténye-
ket értek s itt magamtól azt kellett kérdeznem, hogy
a monarchia hatalmát szabad-e nekem felhasználno-
m oly célért, melynek jogosultsága és kiváltságosága —
ezt bátran állítom — Európa egy államférfia sem hisz,
a török államférfiak sem.” (Mozgás.)

A miniszter ezután föléllia a mozgalom jelensé-
geit, melyek évek óta mutatkoztak s mely jelenségek
azt bizonyítják, hogy ama mozgalom a levegőben, a
viszonyokban volt; ezért a vörös könyv évekre fog
viszonyulni s oly epizódokat fog tartalmazni, melyek
olyan viszonyokat világítanak meg, a melyekről maga
a szultán megengedte, hogy radikális javítást igényel-
nek; azokból ki fog tűnni az is, hogy mi a lehetőleg
minden beavatkozástól tartózkodjunk s hogy magatár-
tásunkat török részről mily köszönettel ismerték el.
Gróf Andrassy megcáfolta továbbá a Magyarországnak
felmerülő tévhitét, hogy mi valamely hatalom nyomása
alatt járunk el.

Volt egy tünémszerű férfi, ki azt állítá, hogy
az ő megegyezése nélkül Európában egy ágyút sem
süthetnek el; e férfi is csak e nyilatkozatig jutott
annak keresztülvitelére már nem volt ereje.

Mi sem akadályozhatjuk meg, hogy Európában
lőjjenek s nem is teszünk kísérletet arra, hogy egy-
magunk döntük el a világgrász sorsát. Európában nincs
hatalom, mely a másik hatalom nélkül valaimit megte-
hetne és keresztülvihetne, de épen úgy nincs hatalom,
mely nélkülünk a keleti ügyek szabályozásához hozzá
foghatna.

Ma a mi földrajzi, katonai és politikai helyzetünk
olyan, hogy azt mondhatjuk: „mi az európai érdeke-
ket Európaival való egyetértésben fogjuk megvédeni,
de a magunk érdekeiért magunk fogunk helyt állani.”

Gróf Széchen azon kérdésére, hogy a mi érde-
keink védelmére, az anyagi hatalmon kívül, a minisz-
ter mily biztosítékokat tesz birni, a miniszter meg-
nyugvással utal a két parlamentben történt interpellá-
ciókra adott válaszokra. Ezen válaszokban hangsúlyoz-
tatott a nyíltság, melylyel a mi érdekeinket minden
irányban határozottan s világosan megjelöltük; ez va-
lóban minden irányban megtörtént s nem uralgathat
semmi kételey azon pontok felett, melyek által érdeke-
ink körét megrövidítve tartjuk. Ha e pontokat nem hoz-
ta nyilvánosságra, ezt azon meggyőződése folytán nem
tette, hogy a discret eljárás mellett érdekeink megóvása
könnyebben érhető el.

Vannak különböző utak. Párisban az érdekek
kérdése, a kamrák s a nép zajos helyeslése és a város
kivilágítása mellett tétetett közd; a vég ismeretes. A
másik ut abban áll, hogy az érdekek megjelölésünk
zaj nélkül s oly módon, mely nem sérthet s azon meg-
győződést keltheti, hogy azért, ami kivilágított ép